O NOUĂ METODĂ DE REPATRIERE A CAPITALULUI – REDOMICILIEREA PERSOANEI JURIDICE (Cazul Federației Ruse)

Dumtiru MELNIC

Legislatorul rus a aprobat în anul 2018 un set de legi care reglementează în mod separat jurisdicțiile a două insule din Federația Rusă, calificate drept „offshore rusesc”. Elementul principal al legislației aprobate este că permite schimbarea naționalității persoanelor juridice cu capital rus din jurisdicțiile străine prin intermediul redomicilierii (repatrierea capitalului) [1].

Insulele Russky (Ținutul Primorye) și Oktyabrsky (Regiunea Kaliningrad) au obținut un nou statut de regiune administrativă specială cu regim juridic separat (RAS), neconfundabil cu sistemul de organizare și operare al regiunilor administrative speciale în Republica Populară Chineză și, în special, în relațiile acesteia cu regiunea administrativă specială Hong Kong [2].[1]

Delimitarea unor sectoare din regimul juridic comun, încadrate în zone speciale, nu este o inovație pentru legislația Federației Ruse. În anii ’90 ai sec. XX au fost formate primele zone economice libere în Kaliningrad și Magadan, precum și Centrul internațional de business „Ingușetia”, care au fost suplinite, succesiv, cu Crimeea și Sevastopol după intrarea acestora în componența Federației Ruse. Prin dezvoltarea legislației investiționale, au apărut și zone economice speciale care vizau patru ramuri ale economiei: cea industrială (de producere), cea turistic-recreațională, cea tehnico-inovatoare și porturile. Următoarele încercări de a stabili un regim special pentru activitatea antreprenorială s-au soldat cu crearea Centrului Inovațional „Skolkovo”, care dispune de un regim funcțional mai avansat. Centrul Inovațional se remarcă prin implementarea unor activități medicale și

[1]Cu toate că regiunea Hong Kong este parte inalienabilă a Chinei, gradul ei de autonomie și de autoguvernare este prevăzut într-o legislație aparte, bazată pe *common law* și *rules of equity*. Aceasta presupune o jurisdicție separată de China, excluzând sistemul socialist și politica chineză.

educaționale speciale pe teritoriul său. În scurt timp, au apărut alte idei de dezvoltare a unor regiuni particulare și au apărut zone de dezvoltare teritorială dotate cu asistență guvernamentală pentru rezidenți.

În vederea elaborării unor noi instrumente juridice, legislatorul rus a luat ca bază regimurile speciale care și-au demonstrat eficiența și funcționalitatea, „portul liber" și „teritoriile avansate în dezvoltarea socioeconomică" și a dezvoltat „o regiune administrativă specială".

Misiunea „regiunii administrative speciale" este de a forma un mediu atractiv atât pentru investitorii străini, cât și pentru cei naționali. Totuși, Legea federală cu privire la companiile internaționale (Федеральный закон от 03.08.2018 № 290-ФЗ „О международных компаниях") prevede, în art. 2 pct. 1), ca sediul companiilor internaționale să se regăsească doar în regiunile administrative speciale, acestea având calitatea de persoană juridică străină înregistrată [3].

Organul federal al puterii executive în regiunile administrative speciale își exercită activitatea și implementează legislația Federației Ruse prin intermediul unei societății pe acțiuni, denumită „Companie de administrare", ale cărei acțiuni sunt proprietatea exclusivă a statului Federația Rusă.

Printre principalele atribuții ale acestei companii de administrare sunt elaborarea politicilor locale și reglementarea normativ-juridică a teritoriului pentru asigurarea unei bune funcționări a regimului administrativ special. În cazul insulelor Russky (Ținutul Primorye) și Oktyabrsky (Regiunea Kaliningrad), acest rol revine unor instituții deja create pentru exercitarea rolului de companie de administrare în Districtul Federal Orientul Îndepărtat (*Дальневосточный федеральный округ*) [4].

Pentru a beneficia de indulgențe fiscale în regiunile administrative speciale, persoanele juridice internaționale trebuie să obțină statutul suplimentar de holding internațional. Statutul putea fi căpătat numai în cazul fondării și înregistrării persoanei juridice până la data de 01 ianuarie 2018.

Statutul de „companie internațională” îl poate deține persoana juridică străină care a fost înregistrată (fondată) într-o țară membru, un observator al Grupului de Acțiune Financiară sau un membru al Comitetului Selectat de Experți pentru Evaluarea Măsurilor de Combatere a Spălării Banilor, care își exercită activitatea pe teritoriile mai multor state, inclusiv în Federația Rusă, și care a investit în Federația Rusă nu mai puțin de 50 mil. de ruble într-o perioadă de șase luni.

Denumirea companiei internaționale trebuie să includă noul său statut și forma organizatorico-juridică. Acestea pot fi următoarele: *international limited liability company* (în cazul societății cu răspunderea limitată), *international joint-stock company* (în cazul societății pe acțiuni) sau *international public joint-stock company* (în cazul societății publice pe acțiuni).

În momentul în care persoana juridică străină înaintează pe adresa Companiei de administrare din regiunea administrativă specială un demers de schimbare a naționalității, anexând actele necesare, compania este acceptată și înregistrată în Registrul de stat al persoanelor juridice din Federația Rusă, iar legea personală a acestei persoane juridice devine legea Federației Ruse. În același timp, fondatorii (acționarii) își păstrează toate drepturile și, evident, obligațiile pe care le-au avut până la schimbarea naționalității persoanei juridice. Persoana juridică își continuă activitatea în regim obișnuit (nu încetează relațiile de muncă, relațiile contractuale etc.), legea neprevăzând obligativitatea schimbării sediului persoanei juridice anume în regiunea administrativă specială. Înregistrarea persoanei juridice are următoarele consecințe: compania internațională se consideră fondată din data fondării în străinătate conform legii sale personale (anterioare); persoana juridică are drepturi și obligații pe care le-a avut și până la înregistrarea în jurisdicția Federației Ruse; persoana juridică devine pasibilă de răspundere civilă și penală în locul persoanei juridice străine; nu apar relații de succesiune între compania internațională și persoana juridică străină; nu există un motiv de suspendare a termenelor de prescripție; nu există un motiv de executare prealabilă a obligațiilor.

Persoana juridică străină se exclude din Registrul persoanelor juridice din ţara în care îşi avea legea personală într-o perioadă de şase luni din momentul în care este inclusă în Registrul de stat al Federaţiei Ruse conform procedurii de redomiciliere, dacă un termen mai lung nu este stabilit de legislaţia ţării în care îşi avea legea personală persoana juridică [5].

Statutul persoanei juridice redomiciliate poate înceta prin două forme: odată cu schimbarea legii personale sau fără schimbarea legii personale.

Pierderea statutului de „companie internaţională" fără schimbarea legii personale poate avea loc forţat sau benevol. Compania de administrare execută, cel puţin, o dată pe an verificări privind respectarea cerinţelor înaintate „companiilor internaţionale" care activează pe teritoriul regimului administrativ special. Pierderea statutului forţat nu poate avea loc dacă au fost respectate toate cerinţele într-o perioadă mai mare de trei ani consecutiv. Retragerea acestui statut benevol se poate produce în următoarele cazuri: la decizia fondatorilor, odată cu reorganizarea persoanei juridice (într-un teritoriu diferit de regiunea administrativă specială). Pierderea statutului fără schimbarea legii personale nu stinge drepturile şi obligaţiile persoanei juridice, activitatea acesteia continuând în conformitate cu legislaţia rusă.

Pierderea statutului odată cu schimbarea legii personale poate avea loc în urma redomicilierii companiei internaţionale doar cu acordul prealabil al Guvernului Federaţiei Ruse, care are dreptul să schimbe legea personală prin înregistrarea în Registrul persoanelor juridice străine, în cazul în care legislaţia ţării permite aceasta.

În baza celor expuse mai sus, putem concluziona că noile reglementări reprezintă un prim pas economic avantajos spre schimbarea naţionalităţii persoanei juridice şi spre liberalizarea pieţei de capital prin introducerea posibilităţii de redomiciliere din Federaţia Rusă către alte jurisdicţii şi viceversa. Datorită eficienţei juridice şi unei proceduri simple de executare, această experienţă poate fi preluată drept model pentru Republica Moldova, care se confruntă cu problema repatrierii capitalului din jurisdicţiile *offshore*.

Referințe:

1. http://tass.ru/ekonomika/5360825, [Accesat 25.05.2019]
2. The basic law of the Hong Kong special administrative region of the peopleis Republic of China Disponibil: https://constitutii.files.word-press.com/2013/01/basiclaw_full_text_en.pdf, [Accesat 15.06.2019]
3. Федеральный закон от 03.08.2018 № 290-ФЗ „О международных компаниях”.
4. Федеральный закон от 03.08.2018 № 291-ФЗ, „О специальных административных районах на территориях Калининградской области и Приморского края”.
5. Федеральный закон от 8 августа 2001 года № 129-ФЗ „О государственной регистрации юридических лиц и индивидуальных предпринимателей”.

..